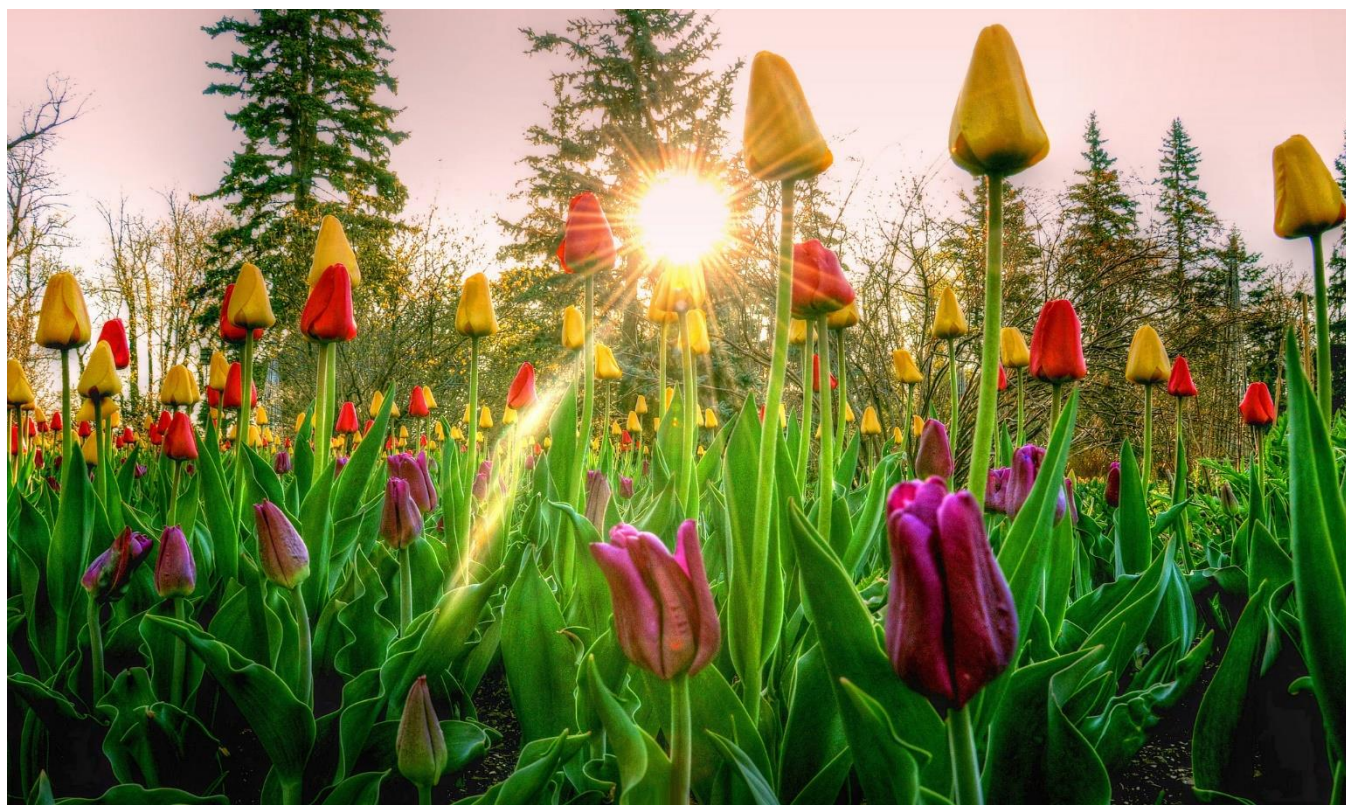

ZAHRÁDKÁŘSKÝ **ZPRAVODAJ**

ÚS ČZS OPAVA - 2023

Zahrada na jaře

První jarní paprsky probudily k životu drobné cibuloviny, které vykouzily v bezbarvém předjaří skutečnou fontánu barev. S každým dalším dnem se počasí zlepšuje a láká nás na zahrádku. Březen a duben jsou zázračné měsíce, kdy na zahrádce všechno klíčí, raší, přibývá zeleně a barev květů. Vzhled zahrádky

se mění ze dne na den, obzvláště po jarním deštíku. Toto období však přináší v zahradě i spoustu práce.

Chceme-li v ní dosáhnout bohaté úrody kvalitní zeleniny a ovoce a až do podzimních měsíců si užívat hezké, kvetoucí zahrady se svěžím trávníkem, má to vše jedno společné – pečlivou starost o půdu. A o tu je potřeba pečovat a starat se neustále – kypřit ji, rýt, zalévat a doplňovat kompostem, hnojit a dodávat potřebné živiny. Zahrada potřebuje před jarní sezonou naši péči a je potřeba využít každé volné chvíle, abychom vše včas stihli. Zimní a předjarní měsíce jsme využili k opravě nářadí a zahradní techniky, ale také k řezu vinné révy a kiwi. Nakoupili jsme hnojiva, postřiky, potřebná semena, některá z nich již vzchází, postupně je pikýrujeme, přesazujeme a otužujeme. Obnovujeme zeminu ve skleníku, zakládáme pařeniště či fóliovník k pěstování teplomilných druhů. Připravujeme záhony k výsevům petržele, mrkve, ředkviček, hrášku, různých druhů cibulek, pórků, špenátu, červené řepy, vysazujeme cibuli sazečku a postupně i další druhy zelenin. Přihnojíme a okopáváme česnek, rozsazujeme trsy pažitky a cibuločesneku, vyséváme roketu, mizunu – listové zeleniny na saláty. Suché listy z jahodníku odstraníme, přihnojíme a zalejeme jej. Předklíčujeme sadbu ranných brambor a je-li půda dostatečně prohřátá můžeme začít vysazovat. Z předpěstovaných sazenic vysazujeme různé druhy salátů a bohatý sortiment košťálovin. A v květnu po třech zmrzlých pak i teplomilné druhy zelenin.

V ovocném sadu počátkem jara pomalu dokončujeme základní řez jabloní a hrušní a začínáme s výsadbou některých ovocných dřevin, které jsme nesehnali nebo nestihli vysadit na podzim. U peckovin počkáme s řezem až na období květu, nebo po něm. Chceme-li mít ovoce zdravé, nezapomeňme na ošetření stromů a keřů drobného bobulového ovoce proti živočišným škůdcům, broskvoně pak proti kadeřavosti listů. V průběhu vegetace pak podle potřeby ošetřujeme proti houbovým a dalším chorobám. Vyčistíme, okopeme a vyvrálým kompostem přihnojíme květinový záhon, seřízíme trsy suchých travin, očistíme a prokypříme skalku vyhrabeme, provzdušníme a přihnojíme trávník, případně ošetříme anti mechovými přípravky. Nachystáme, omyjeme a dokoupíme květinové mísy a truhlíky pro květinovou výzdobu za okny a balkony. Připravíme a zprovozníme nádrže k zachytávání dostatečného množství dešťové vody, sloužící k potřebnému pěstování. Je starou pravdou, že jaro je nejkrásnějším obdobím roku, ale také pro zahrádkáře obdobím nejnáročnějším.

CHVÁLA JABLKU

Možná se ptáte, proč chválit jablko. Odpověď je jednoduchá: protože si to zaslouží. Pojdme to trochu rozvést. Jablko jako ovocný druh provází člověka už velmi dlouhou dobu. Zatím nejstarší archeologický nález dokládá konzumaci jablek člověkem od 9. tisíciletí před Kristem. První písemnou zmínku o jablku uvádí kniha knih Bible. Šlo o snědení jednoho jediného jablka, důsledek byl však tragický. První lidé byli zbaveni nesmrtelnosti a vyhnáni z Ráje. Jiné „zlaté“ jablko je součástí řecké mytologie. Úloha tohoto „jablka sváru“ je opět nezáviděníhodná. Podle Homérovy Illiady stálo totiž na počátku události, které vedly k Trojské válce a zničení Troje. Další putování historií už vykresluje jablko v daleko lepším světle.

Ve středověku se jablku dostalo výsadní pocty. Stalo se totiž jedním ze čtyř symbolů královské moci. Královské jablko (latinsky „Globus cruciger“ – sféra, nesoucí kříž) ve tvaru koule s nasazeným křížem představuje svět zobrazený globem, nad nímž vládne křížem symbolizovaný Kristus. Jabloně a jablka měl v oblibě i Karel IV. Zasloužil se o jejich šlechtění a vysazování nových sadů po českých zemích. K nejstarším odrůdám u nás patřily panenská a míšeňská jablka. Jejich oblibu dokládá i lidová píseň „Chovejte mě má matičko“. České ovocnářství, a především pěstování jabloní má dlouhou úspěšnou historii. Mnohé české odrůdy dosáhly evropského věhlasu. Za mnohé další připomeňme odrůdu „Míšeňské“, které bylo oblíbeným jablkem papeže Klementa VII. (1523 – 1534).

Nejvyšší purkrabí království českého Jiří Lobkowitz mu každoročně posílal formanský vůz plný míšeňských jablek. Papež je dával jako projev uznání svým kardinálům.

Jiná česká odrůda „Malinovo holovouské“ pro změnu nesměla chybět na slavnostních vánočních stolech císařského dvora a vídeňské šlechty. Letným výčtem uveďme úspěšné staré české odrůdy, které svého času byly velmi rozšířené v ovocných sadech a venkovských zahradách u selských usedlostí. K těmto odrůdám náleží: Boskopské červené, Jadernička moravská, Malinové hornokrajské, Matčino, Panenské české, Parmena zlatá, Průsvitné letní, Smiřické vzácné, Sudetská (Jesenická) reneta, Zvonkové. Ve starých zahradách bychom jistě některé z těchto odrůd ještě našli.

V posledních desetiletích však vývoj šlechtění jabloní nabral úžasné tempo. Potenciální pěstitelé si tak mohou vybrat z širokého rejstříku českých odrůd vynikajících vlastností. Na prvním místě uveďme odrůdu „Rubín“ šlechtitele Otto Loudy ze Střížovic, která se zapsala zlatým písmem do novodobé historie českého ovocnářství.

Rubín vznikl křížením odrůd Lord Lamborne a Golden Delicious v roce 1960. Do Listiny povolených odrůd byl zapsán v roce 1983 a následně značně rozšířen v intenzivních sadech, a především v zahradách malopěstitelů. Rubín se stal významným „rodičovským“ materiálem. Jeho křížením vznikly úspěšné odrůdy současné doby: Goldstar, Rajka, Rubinola, Rubimeg, Rucla, Rubinstep. Pěstitelsky úspěšné jsou také jeho barevné mutace: Bohemia, Gold Bohemia, Red Bohemia, Dark Rubin.

Vedle Rubínu a jeho potomků však mají pěstitelé k dispozici širokou paletu kvalitních českých odrůd. Snadno si mohou vybrat z odrůd zapsaných ve Státní odrůdové knize, kde mají k dispozici 74 odrůd s úředním popisem. Pěstitelé, kteří se rádi vracejí k starým odrůdám, si pro inspiraci mohou projít také seznam 175 odrůd s úředně uznaným popisem uvedeným taktéž ve Státní odrůdové knize. K dalším zajímavostem ze světa pěstování

jabloní a užití jejich plodů se můžeme vrátit v některém z příštích vydání Zahrádkářského zpravodaje...

Jan Melecký, ZO ČZS Jakubčovice

Jak vypěstovat kvalitní česnek s minimem chemie

Doporučení, jak zásobit rodinu kvalitním česnekem: v ČR zkonsumuje průměrný občan 0,8 kg česneku za rok. Pro čtyřčlennou rodinu tedy potřebujeme sklidit přibližně 4 kg česneku, na což nám postačí vypěstovat 100 rostlin. Tohoto množství dosáhneme, když zasadíme 20 až 25 cibulí česnekové sadby. To znamená, že zakoupíme asi 1 kg certifikované sadby. Certifikované proto, že by měla být zdravá a neměla by být napadena zejména virovými chorobami a měla by být vitální. Pokud máte doma vlastní česnek a jste s ním spokojeni, klidně jej vysadte. Sadbu je třeba ale obecně vyměnit za 4-5 let. Nejčastěji nám nízký výnos a špatnou kvalitu česneku způsobují škůdci a choroby.

Jak bojovat se škůdci a chorobami? Nejdříve musíme ozdravit od chorob a škůdců půdu a následně sadbu. K ozdravení půdy nám poslouží dusíkaté vápno. Je to hnojivo, které obohacuje půdu o vápník a dusík. Zároveň se při rozkladu v půdě uvolňuje látka, která spolehlivě odstraní z půdy háďátka, drátovce, slimáky, ale i houbové choroby a část semen plevelů. Postupujeme tak, že si na záhonku motykou vyznačíme řádky, kde budeme sázet česnek, a vytvoříme rýhu hlubokou asi 10 cm, může být i hlubší. Tuto rýhu vysypeme dusíkatým vápnem v dávce 50 gramů na 1 m². Následně rýhy zahrneme, a pokud je sucho, záhon zavlažíme a přikryjeme neprodyšnou plachtou. Pod ní se uvolňuje účinný plyn a dezinfikuje půdu. Jeden kilogram dusíkatého vápna postačí na ošetření 20 m² zahrádky. Můžeme jej obdobně použít při výsadbě jahod, na jaře při setí mrkve, petržele nebo výsadbě brambor. Plachtu ponecháme na povrchu záhonu alespoň 14 dnů.

Sadbu česneku ozdravíme bez použití chemikálií nejlépe teplou vodou. Tuto operaci provedeme těsně před výsadbou a to tak, že česnek naloupeme na stroužky, poškozené nebo zjevně napadené části vyloučíme. Vložíme je do textilního sáčku, silonové punčochy a podobně. Vodu nahřejeme přibližně na 36 stupňů a punčochu s česnekem do ní vložíme, aby se stroužky prohřály. Za cca 10 minut zvýšíme teplotu na 42 stupňů a tam stroužky ponecháme 20 minut. Následně stroužky vytáhneme, částečně osušíme a lehce poprášíme užitečnými spory hub, které obsahuje přípravek CLONOPLUS. Na 1 kg sadby aplikujeme 4 gramy přípravku. Tyto užitečné houby se v půdě se v půdě rozmnoží a ochraňují česnek před houbovými chorobami po dlouhou dobu vegetace. Tímto jsme zničili veškeré houbové choroby a škůdce jako roztoče a háďátka na povrchu i uvnitř sadby. Upozorňuji na nutnost dodržení předepsané teploty a doby namáčení a k tomu potřebujeme mít kvalitní teploměr. Nedodržením tohoto postupu můžeme sadbu poškodit. Je třeba si uvědomit, že v místě ohřevu je teplota daleko vyšší, a proto musíme směs míchat nebo ji nedávat až na dno nádoby.

Takto máme připravenou půdu i sadbu a můžeme sázet. Ze záhonu odstraníme plachtu a vyznačíme si řádky. Jak již bylo zmíněno, tak vzdálenost mezi řádky je 20 cm, mezi česneky potom 10 cm. Změříme si délku stroužku, připočteme 3 cm na zeminu nad sadbou a dále 3 cm budeme potřebovat na hnojivo, které dáme pod každý stroužek. Na sázecím kolíku si vyznačíme zpravidla 10 cm, což bude hloubka sázení. Do každé jamky nejdříve vložíme trošku organického hnojiva – cibule a česnek – a to přibližně jednu kávovou lžičku. Toto hnojivo se postupně uvolňuje a zabezpečí živiny pro česnek až do jara. Potom do jamky vložíme stroužek podpučím dolů, to znamená špičkou nahoru, zasypeme zeminou a lehce přitlačíme. Tímto jsme na podzim udělali maximum pro příští úspěšnou sklizeň, protože máme ozdravenou sadbu a dezinfikovanou a vyhnojenou půdu.

Mnoho zdaru při pěstování česneku vám přeje Vilém Tomíček.

60. LET ZAHŘÁDKÁŘSKÉ ORGANIZACE VE SLAVKOVĚ

V roce 2023 slavíme 60 let od založení naší organizace Českého zahrádkářského svazu ve Slavkově. Chtěl bych proto připomenout alespoň některé hlavní události, které naše organizace za toto období prožila. Ustavující schůze Československého ovocnářského a zahrádkářského svazu ve Slavkově se konala 21. dubna 1963 za účasti 17 členů. V počáteční historii organizace bylo hlavním posláním zajišťování nových odrůd stromků, sadby, ale i hnojiv a postřiků pro členy i spoluobčany. Samozřejmostí bylo zvyšování odborných znalostí formou přednášek a instruktáží. Aktivně jsme se na mnoha brigádách zapojili do zvelebování obce.

Velmi bohatou aktivitou se můžeme pochlubit na úseku pořádání různých tematických zájezdů. Snažíme se poskytnout členům příležitost poznávat naši vlast, její kulturní památky, přírodní krásy a také možnost navštívit zahrádkářské výstavy, arboreta i ovocné školky a sady. Projeli jsme celou vlast, společně jsme poznali i okolní země, ale tím nejdůležitějším je skutečnost, že jsme se vždy dobře pobavili, utužili zahrádkářský kolektiv a zážitky z těchto zájezdů nám zůstávají dlouho v paměti.

Dobrou pohodu a využití volného času sledujeme také organizováním řady společenských akcí. Jsou to tradiční zahrádkářské plesy, velkou oblibu má smažení vajec ve velkém kotlíku a v závěru prázdnin pak posezení u táboráku s opékáním a grilováním různých specialit. Zvláště dobrý pocit má každý zahrádkář, když výsledky své práce může představit veřejnosti na místních výstavách ovoce a zeleniny, kterých jsme pořádali celou řadu. Prvá se konala v roce 1964 na chodbách ZŠ, další pak v zasedací místnosti OÚ a v sále KD. Nejvýznamnější byla okresní výstava ovoce a zeleniny v roce 1989, kdy výstavu navštívilo přes 2.000 návštěvníků. Další tři oblastní výstavy se uskutečnily pod patronací ÚS ČZS a ve spolupráci se Školním statkem Opava a organizacemi z Otice, Uhlířova, Štáblovic,

Dolních Životic a Kravař. Jejich součástí byla také soutěž o "Jablko Opavska". Na místních výstavách jsme se snažili prezentovat úspěšné pěstitele jako je Vilém Tomíček nebo Zdenek Seidler, ale i práci, tradice a zajímavé koníčky našich spoluobčanů. Od roku 2006 jsme se aktivně podíleli na krajských výstavách na Černé louce v Ostravě a v roce 2022 jsme vystavovali na krajské výstavě v Ostravě Vítkovicích. Někteří naši zahrádkáři každoročně prezentují své vzorky vína na oblastní výstavě „Hrozny Slezska“ ve Velkých Hošticích. Pořádání výstav je časově velmi náročnou činností, kterou nelze uskutečnit bez velmi obětavé pomoci všech členů, kterým je třeba poděkovat za spolupráci. Zvláště je třeba ocenit aranžerské umění a nápady slavkovských zahrádkářek. Návštěvníci mohou ochutnat a vyzkoušet bylinkové čaje a ovocné i zeleninové saláty z receptů našich členek.

V celé naší historii jsme uskutečnili ještě řadu dalších akcí. Připomenu jen velikonoční pletení pomlázek a malování vajíček pro děti, činnost kroužku "Mladý zahrádkář", soutěž „Rozkvetlé ulice“ a zajímavé byly i taneční kurz pro pokročilé. Uskutečňujeme zajímavé výlety na kolech za krásami našeho regionu a na závěr roku pořádáme Mikulášský večírek s různými soutěžemi pro všechny naše členy. Od roku 1982 pečujeme o ovocný sad u školy, který máme pronajatý od obce Slavkov. Tento sad je pro nás odbornou školou v oblasti ošetřování a řezu ovocných stromů, ale i zdrojem financí. Zahrada si vyžaduje celoroční péči od zimního stříhání stromů, štěpkování větví, několikeré sečení trávy, trhání a zužitkování ovoce až po vyhrabání a odvoz listí.

Spolupracujeme také s dalšími organizacemi v naší obci. Byli jsme úspěšní v turnajích minikopané TJ Sokol, zúčastňujeme se hasičské soutěže „O nejlepší družstvo Slavkova“, několikrát jsme byli účastníky rybářské soutěže loděk na rybníce Vrbovec. V roce 2018 se naše družstvo zapojilo do akce „Slavkovská míle“. Nyní se podílíme na zajištění a průběhu akce „Kácení máje“, kde pro všechny účastníky připravujeme tradiční smaženici z kotlíku. Spolupodílíme se na přípravě a průběhu Dne Obce Slavkov. Novou akcí je soutěž v aranžování ikeban pro zájemce z místních spolků. Ve dvou ročnících soutěžily ženy SDH, ČSŽ, ČSCH, ČZS a TJ Sokol. Všechny ikebany se staly součástí zahrádkářské výstavy. Před Adventem naše ženy aranžují truhlíky pro vánoční výzdobu oken Obecního úřadu a Mateřské školy, které přispívají k hezké atmosféře centra obce. Věřím, že také náš letošní nápad se soutěží „O nejhezčí velikonoční kraslici“ oživil park u hasičské zbrojnice a zpříjemnil jarní svátky.

Během šedesáti let prošlo naší organizací řada obětavých lidí. V letošním roce máme 68 členů, ze zakládajících je mezi námi 93-letá Květoslava Čechová, která se dlouhá leta starala o sad. Velmi oceňujeme dosavadní spolupráci s obcí Slavkov včetně finančních grantů na aktivity pořádané naší organizací. Umožňuje nám to nejen zkvalitnit spolkovou činnost, ale i zahrádkářskými akcemi obohatit společenský a kulturní život ve Slavkově.

Rád bych u této příležitosti upřímně poděkoval všem našim členům a funkcionářům za jejich obětavou práci pro zahrádkářskou organizaci, za pomoc při jednotlivých akcích i za účast na nich. Chci také poděkovat ÚS ČZS Opava, místním spolkům a našim tradičním sponzorům za dobrou a našemu zahrádkářskému hnutí prospěšnou spolupráci.

Vladimír Chovanec, předseda ZO ČZS Slavkov

Kontrolní komise ÚS ČZS Opava

Kontrolní komise ÚS ČZS Opava pracuje ve složení Vaňková Vladimíra, Sekeráš Zdenek, Hanzlík Jan, která provádí čtyři průběžné kontroly hospodaření Územního sdružení v Opavě. Kontrolní činnost je řádně prováděna dle plánu. Kontrolní komise čtvrtletně provádí inventuru u pokladny přepočítáním hotovostí a porovnáním se zápisem v peněžním deníku, kontrolu účetních dokladů a jejich zaúčtování.

O provedených kontrolách byly zpracovány kontrolní zprávy podle stanovených vzorů ty pak jsou založeny na sekretariátě územního sdružení. Výsledky a závěry z provedených kontrol jsou pravidelně projednány na představenstvu sdružení. Kontrolní komise územního sdružení neshledala žádné pochybení a nedostatky v hospodaření ÚS ČZS Opava

Jan Hanzlík

Výstavy a akce v roce 2023

I v letošním roce budou zahrádkáři představovat výsledky své práce veřejnosti na místních výstavách ovoce a zeleniny, květin a hroznového vína. Naše výstavy byly vždy hodnoceny velmi kladně po stránce odborné úrovně, kvality, a množství vystavovaných vzorků. Novou akcí bude degustace ovoce ve Štěpánkovicích a předvádění carvingu-dekorace z vyřezávané zeleniny a ovoce ve Slavkově.

Na ÚS ČZS Opava byly zaregistrovány zatím tyto známé termíny výstav a akcí:

* IRIS Hlučín	15.- 16.04.2023	Mezinárodní výstava jarních cibulovin
* ÚS ČZS Opava	26.04.2023	Soutěž Mladý zahrádkář a Florista 2023
* ZO ČZS Jakubčovice	03.- 04.06.2023	Výstava kosatců a pivoňek
* ZO ČZS Slavkov	23.06.2023	Dekorace z vyřezávané zeleniny a ovoce
* IRIS Hlučín	01.- 02.07.2023	Výstava lilií
* ZO ČZS Malé Hoštice	02.- 03.09.2023	Výstava ovoce a zeleniny
* ZO ČZS Velké Hoštice	09.- 10.09.2023	26. výstava hroznů Slezska
* ZO ČZS Štěpánkovice	16.- 17.09.2023	Výstava ovoce a zeleniny
* ZO ČZS Budišov nad Bud.	23.09.2023	Výstava ovoce, zeleniny a květin
* ZO ČZS Štěpánkovice	01.12.2023	Degustace ovoce

Předpokládám, že jsou i další organizace, které připravují zajímavé akce pro zahrádkáře i veřejnost. Pokud máte zájem je propagovat na našich webových stránkách, zašlete pozvánku včas na ÚS ČZS Opava. U této příležitosti připomínám, že byl stanoven termín pro podání žádosti ZO o příspěvek ve výši 1.000,- Kč na uspořádání zahrádkářské výstavy od ÚS ČZS Opava do 15.10. 2023. V písemné žádosti je třeba dodat stručné zhodnocení a popis akce, počet účastníků, náklady akce, kopii plakátu a fotografie z akce.

Vladimír Chovanec, ÚS ČZS

Výstava kosatců a pivoňek v Jakubčovicích

Asi málokdo si představí pod názvy Chachar nebo Ogar květinu. Přitom to jsou názvy kosatců, které vyšlechtil pan Zdeněk Seidl z Hlučína a se kterými získává ocenění na světových výstavách. Právě kosatec Chachar vyhrál v roce 2017 výstavu v Paříži a na prvním místě se umístil i v italské Florencii v roce 2019, kde obdržel cenu Zlatý Florin. Kosatec Ogar vyhrál anketu mezi návštěvníky, kteří mu v Paříži dali nejvíce hlasů. Ogar je tak trochu jako moravský kroj, má spoustu barev, což se asi lidem líbilo, říká pan Seidl. Nejsou to však jeho jediná ocenění za šlechtění nových odrůd kosatců, těch má celou řadu.

Z poslední doby je to první místo za kosatec Divá Bára z Mnichova z roku 2020 a opět první místo za kosatec Nad oblaky z Paříže v roce 2022. Vyšlechtěných kosatců má pan Seidl celou řadu, a právě začátkem června se nám začínají na zahrádkách ukazovat v plné kráse. Proto jsme s nadšením přijali nabídku pana Seidla, že nám poskytne kvetoucí kosatce a také pivoňky ze své sbírky na výstavu. Minulé výstavy naší základní organizace Českého zahrádkářského svazu v Jakubčovicích se vždy týkaly nějaké skupiny zelenin. Ale čistě květinovou výstavu jsme tady ještě neměli. Bohatý sortiment kosatců bude doplněn pivoňkami, které také překvapí škálou barev a tvarem květů od jednoduchých po plnokvěté. Proto vás srdečně zveme na výstavu, která bude pastvou pro oči.

Výstava se uskuteční o prvním víkendu v červnu 3.- 4. 6.2023 od 10:00 do 18:00 v Kulturním domě v Jakubčovicích.

Za ZO ČZS srdečně zve Lenka Klementová

Výstava jarních květin

Specializovaná ZO ČZS Iris Hlučín, se věnuje problematice pěstování cibulových a hlíznatých květin. Do této skupiny patří mnoho květin, které kvetou od jara až do prvních mrazů na podzim. Tentokrát připravujeme mezinárodní výstavu jarních cibulovin. Vystavovat budou místní pěstitelé a naši kolegové z Polska, se kterými spolupracujeme už od roku 1990.

Výstava se uskuteční ve dnech 15. a 16. dubna 2023 v Červeném kostele v době od 9.00 do 17.00 hodin.

Plánujeme rovněž 1. a 2. července uskutečnit výstavu lilií. Kdyby někdo měl o tuto výstavu zájem, měl by sledovat podrobnější informace asi tak měsíc před uvažovaným termínem.

Srdečně zvou pořadatelé.

Specializovaná základní
organizace ČZS IRIS Hlučín
ve spolupráci
se Sportem a kulturou Hlučín, p. o.
pořádá

MEZINÁRODNÍ VÝSTAVU JARNÍCH CIBULOVIN

**15. - 16. 4.
2023**

od 9:00 - 17:00 hod.
v Červeném kostele
v Hlučíně

Vstupné dobrovolné.

sport & kultura

